

Remissvar En kommunallag för framtiden

Kommunalekonomernas förening

- tillstyrker att kommunallagen omarbetas till ny struktur och kapitelindelning
- tillstyrker föreslagna regler om direktören 7 kap. 1-3 §§
- avstyrker att begränsningen av laglighetsprövningen för vissa budgetbeslut tas bort
- avstyrker att utöka det kommunala medlemskapet till juridiska personer och ideella föreningar
- tillstyrker att årsredovisningen ska godkännas innan fullmäktige tar ställning i frågan om ansvarsfrihet 11 kap 21 § vi anser dock att regeln om beslutsordning passar bättre att ha i kap 5.
- föreslår att senaste tidpunkt för avlämnande av delårsrapport 11 kap. 16 § regleras i kommunallagen
- efterlyser ett förtydligande av vad som kan utgöra särskilda skäl att senarelägga beslut om budgeten enligt 11 kap 11 §
- föreslår att revisionsberättelsen och rapporten från de sakkunniga revisorernas granskning av årsredovisningen ska publiceras på samma sätt som årsredovisningen ska hållas tillgänglig enligt 8 kap 24 §
- tillstyrker att de sakkunniga revisorerna alltid ska beredas tillfälle att yttra sig när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen.
- anser att förslagen om en förbättrad kommunal revision borde vara mer långtgående

Allmänna synpunkter

Kommunalekonomernas förening anser att det kommunala självstyret är väsentligt och att detta ska vara en utgångspunkt för kommunallagens utformning. Vi anser också att kommunallagen ska utformas så att den ska vara lättillgänglig för den som söker information i lagen och där anser vi att föreslagen ny kapitelindelning och språklig modernisering är ett steg i rätt riktning. Däremot kan vi konstatera att slutbetänkandet är mycket omfattande och att det saknas en tydlig jämförelse mellan nya och gamla bestämmelser. Vi har därför begränsat oss till att kommentera de delar som uppenbart berör vår yrkeskår.

Motiveringar

Vi tillstyrker föreslagna regler om direktören 7 kap. 1-3 §§. Vi anser att ett

tydliggörande av gränssnittet mellan tjänstemän och politiker är viktigt. Att tydliggöra kravet på att det ska finnas en ledande tjänsteman inklusive vad denna ska ansvarar för anser vi vara ett steg i rätt riktning.

Vi avstyrker att begränsningen av laglighetsprövningen för vissa budgetbeslut tas bort. Visserligen förekommer det att synnerliga skäl anförs som inte överensstämmer med lagmotiven men vi anser att eventuella avvikelser ska hanteras inom ramen för det kommunala självstyret. Följden av ett beslut där kommunens budget upphävs kan bli att en kommun eller ett landsting kan komma att leva en stor del av budgetåret utan gällande budget. Detta kan skapa betydande svårigheter för styrningen av verksamheten, något som i sin tur kan leda till ännu större ekonomiska problem. Ytterligare ett problem i sammanhanget är att beslut om budgeten som eventuellt överklagas ligger nära årsskiftet samt att prövning i domstol har en tendens att ta lång tid. Detta innebär att kommunen eller landstinget måste leva under osäkerhet under mycket lång tid.

Vi avstyrker att utöka det kommunala medlemskapet till juridiska personer och ideella föreningar. Att utöka kretsen av medlemmar som kan begära laglighetsprövning kan leda till en betydande administrativ börda som också försvårar genomförande av beslut om de föreslagna möjligheterna missbrukas.

Vi tillstyrker att årsredovisningen ska godkännas innan fullmäktige tar ställning i frågan om ansvarsfrihet 11 kap 21 §. Vi delar utredningens bedömning att det är en naturligare beslutsordning att godkänna årsredovisningen för ställningstagandet om ansvarsfrihet. Vi anser dock att regeln om beslutsordning passar bättre att ha i kap 5 än att som förslaget är nu, i ekonomikapitlet.

Vi föreslår att senaste tidpunkt för avlämnande av delårsrapport 11 kap. 16 § regleras i kommunallagen. Frågan har inte berörts av utredningen. Vi har idag regler för när budget och årsredovisning senast ska vara avlämnade av styrelsen däremot finns ingen senaste tidpunkt angiven för när delårsrapporten ska vara avlämnad vilket gör det otydligt när fullmäktige kan förväntas ha tillgång till delårsrapporten.

Vi efterlyser ett förtydligande av vad som kan utgöra särskilda skäl att senarelägga beslut om budgeten enligt 11 kap 11 §. Frågan är inte berörd av utredningen. Av lagstiftningen framgår inte vad som kan utgöra särskilda skäl att senarelägga beslut om budgeten. Eftersom paragrafen kan vara grund för laglighetsprövning föreslår vi att begreppet särskilda skäl förtydligas.

Vi föreslår att revisionsberättelsen och rapporten från de sakkunniga revisorernas granskning av årsredovisningen ska publiceras, och på samma sätt som årsredovisningen hållas tillgänglig enligt 8 kap 24 §. Eftersom syftet med publicering av årsredovisningen är att öka allmänhetens insyn anser vi också att en förutsättning för bedömning av innehållet är att allmänheten också har tillgång till revisorernas kommentarer.

Vi anser att förslagen om en förbättrad kommunal revision borde vara mer långtgående. Systemet med den kommunala revisionen fungerar inte så bra idag. Systemet är komplext med förtroendevalda revisorer som var och en ska fullgöra sitt uppdrag självständigt. Ansvar i allmänhetens ögon blir inte tydligare av att man å ena sidan inte behöver ha någon ordförande. Har man, å andra sidan, en ordförande ska denne enligt utredningens förslag hämtas från oppositionen, samtidigt som ordförandeskapet bara har betydelse vid förvaltningsärenden.

De förtroendevalda revisorerna förväntas ha kompetens att upphandla eller anställa sakkunniga revisorer och utvärdera kvalitén på det som levereras. Förtroendevalda revisorer som inte har egna tjänstemän hänvisas ofta att ta hjälp för detta av tjänstemän i kommunen som sedan ska vara utsatta för granskning.

Särskilt i mindre kommuner kan det vara svårt att hitta lämpliga förtroendevalda revisorer som inte är jäviga.

Resurstilldelningen är i vissa kommuner ett problem som omöjliggör en tillräcklig revision. Förslaget att fullmäktiges presidium alltid ska upprätta förslag till budget är ett steg på vägen. Ytterligare ett steg skulle kunna vara att om förslaget avviker från revisorernas äskande så måste avvikelsen motiveras.

Särskilt inom redovisningsrevisionen finns exempel på otydlighet i tolkning av uppdrag och ansvar. Det finns exempel där de sakkunniga avstyrker godkännande av årsredovisningen men där de förtroendevalda tillstyrker godkännande trots att det finns väsentliga avvikelser i årsredovisningen från lagstiftningen. Ibland med motiveringen att fullmäktige medvetet beslutat att bryta mot lagen. *Vi tillstyrker därför att de sakkunniga alltid ska beredas tillfälle att yttra sig när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen.* Årsredovisningens kvalitet är inte en fråga enbart för den egna kommunen då årsredovisningen också har många andra externa användare. Om de valda revisorerna inte bevakar de utomståendes intresse av en rättvisande årsredovisning, finns ett uppenbart problem.

Ett förslag som vi tycker utredningen kan pröva inom ramen för det kommunala självstyret är att låta fullmäktige bestämma helt hur den kommunala revisionen ska organiseras så länge en tillräcklig kompetens finns. Det skulle kunna öppna för att ändra antalet revisorer, möjlighet att rekrytera förtroendevalda revisorer från andra kommuner eller att välja professionella revisorer för uppdraget.

Styrelsen i Kommunalekonomernas förening

